

225 8. Nov. 1895: Forespørgsler til

Justitsmin. og Min. f. off. Arb.

226

for Statsbaneanlægget, og det er det sidste, der netop her er Tale om. Nu bemærkede den ærede Forespørger, at Bevæsenets Ret til, hvilken der i Forordningen af 1845 henvises, jo kun kunde udøves med visse Indskrænkninger, og han gjorde navnlig til Førdel for Begravelsesvæsenets Paastand den Bemærkning, at en Forordning, der for Resten er af yngre Datum end Forordningen af 5te Marts, nemlig Forordningen af 4de Juni 1845 om Ekspropriation ved Bejvanlæg, udtrykkelig undtog Haver og Lyststove fra en Benyttelse ogsaa i det Dømed. Det er en af de Maader, det ærede Medlem meget hyppigt brugte under sit Foredrag, at han læser Forordninger, som en vis Mand læser en anden Bog. Han springer, hvad der i Virkeligheden staar i Loven, over, naar det ikke ganske passer ham i hans hele Udvikling. Jeg vil nu for det første gøre opmærksom paa, at Loven af 5te Marts i dens Bestemmelse om Ekspropriation umulig kan have taget Hensyn til en yngre Lov, der kom 3 Maanedere senere, og Forordningen af den 5te Marts 1845, som er den, vi her have at beskæftige os med, viser i § 11 udtrykkelig hen til, at der kan blive Spørgsmaal om Ekspropriation af Haveanlæg og særlig Erstatning for saadanne Anlæg. Hvad nu endelig angaar Forordningen af 4de Juni 1845, saa er det ret morsomt, at det ærede Medlem har overset en vigtig Bestemmelse i denne Lov, som jeg mener netop er afgørende mod hans Paastand. Der staar nemlig i denne Forordning, at „ligesom Materialier til Landeveies Anlæg og Bedligeholdelse kunne . . . tages overalt, hvor de nærmest ved Veien ere at faae, saaledes skal ogsaa Gieren eller Brugeren af enhver Grund, uden Hensyn til, om det paa samme hvilende Hartorn er fritaget for Bei-Arbejde i naturen eller ikke, være pligtig til at taale, at det til Biveienes Istandsaetelse og Bedligeholdelse fornødne Gruus tages, hvor saadant paa hans Forder findes, dog imod Erstatning efter de for Afgivelse af Gruus til Landeveie giældende Regler.“ Saa kommer denne Bestemmelse, som det ærede Medlem kan bruge, og den lyder saaledes: „Fra Forpligtelse til at afgive Beimateriale skulle i øvrigt Haver og Lyststove være undtagne, hvad enten Spørgsmaal er om Biveies eller Landeveies Istandsaetelse eller Bedligehol-

delse.“ Men „Anlæg“ staar der jo ikke nævnt; der er altsaa ikke Tvivl om, at Lyststove og Haver ere fuldstændig udsatte for Ekspropriation, for saa vidt der er Tale om Anlæg, og Forordningen af 4de Juni 1845 siger kun, at for saa vidt det er til Bedligeholdelse af alt bestaaende Beje, skal man ikke gaa ind i Folks Haver eller Lyststove, men man maa gaa andetsteds hen. Det har det ærede Medlem overset, men det er et Moment, som ikke er uden Betydning, naar han derfra vil argumentere til Begravelsesvæsenets Ret til at blive fritaget fra at maatte udlevere til Ekspropriation en Del af Anlægget paa Vestre Kirkegaard.

Jeg fortænkter paa ingen Maade Kjøbenhavns Begravelsesvæsen i, at det gør alt muligt for at undgaa at faa det smukke og kostbare Anlæg, der findes der, delvis ødelagt. Jeg forstaar meget godt, at Begravelsesvæsenet i den Henseende har gjort alle Anstrengelser for at undgaa en saadan Benyttelse, som i alt Fald for en Del vilde forandre Karakteren af hele det smukke Anlæg, men jeg har den Tro, at det ærede Begravelsesvæsen i den Henseende har forsomt at gaa den rette Vej: at søge ved mindelig Forhandling at komme til en Overenskomst med Ekspropriationskommissionen, og at den har gjort mindre rigtig i at betræde de Beje, som den nu har betraadt. Navnlig i det Døeblik, at der bliver Tale om at ty til Retten og til Kongens Foged, antager Sagen let den Karakter, at det bliver meget vanskeligt at komme til en Overenskomst, som alle Parter kunne være kjente med. Hvad nu i øvrigt Begravelsesvæsenets Protest angaar, saa maa jeg sige, at for saa vidt den er begrundet paa, at Begravelsesvæsenet selv skulde have Ekspropriationsret, og at det følger af Sagens Natur, at en Myndighed, som selv har Ekspropriationsret, ikke igen af en anden Myndighed kan eksproprieres, er denne Paastand efter min Mening urigtig. Begravelsesvæsenet har for det første ikke, hvad man talde en Ekspropriationsret, i ethvert Tilfælde ikke Begravelsesvæsenet som saadant, thi det kan intetsteds foretage noget i Retning af Ekspropriation uden med Samtykke, tidligere af Rancelliet og nu af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Det er altsaa dette sidste, der i Døblirket kan siges at have Ret